

Hans Albrecht Bethe (1906. -2005.)

Smontara, Ana

Source / Izvornik: **Matematičko fizički list, 2004, 65, 258 - 258**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:215953>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

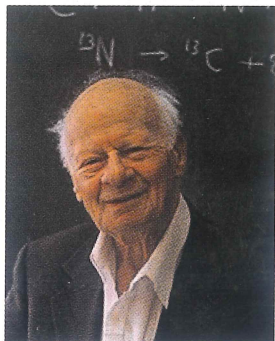
Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-07**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Hans Albrecht Bethe (1906. - 2005.)

Hans Albrecht Bethe jedan od velikana znanosti 20. stoljeća, dobitnik je Nobelove nagrade za fiziku i sudionik Projekta Manhattan, u kojem je napravljena prva atomska bomba.

Bethe je rođen 12. srpnja 1906. godine u Strasbourgu od oca protestanta i majke židovke. Doktorirao je na Sveučilištu u Münchenu te bio profesor na Tibingenskom sveučilištu, a nakon dolaska nacista na vlast i uvođenja rasnih zakona, izgubio je posao i bio prisiljen napustiti Njemačku. Od godine 1935. profesor je fizike na Sveučilištu Cornell u SAD-u. Neko vrijeme (1943. –1946.) radio je i u Institutu za atomsko istraživanje u Los Alamosu u SAD-u.

U svom radu došao je do niza važnih teorijskih otkrića o atomskim procesima odgovornim za svojstva tvari i sila koje određuju strukturu atomskih jezgara. Izveo je formulu za gustoću nuklearnih stanja, koja je važna u teoriji nuklearnih reakcija, te je predložio ciklus termonuklearnih pretvorbi, danas poznat kao Betheov ciklus. Istraživao je elektronske gustoće u kristalima, uređena i neuređena stanja slitina, radne uvjete nuklearnih reaktora, ionizacijske procese i detekciju podzemnih nuklearnih eksplozija uz pomoć seizmografa. Za svoje teorijsko objašnjenje stvaranja energije nuklearnim procesima u zvijezdama, objavljeno odmah po dolasku u SAD, dobio je 1967. godine Nobelovu nagradu za fiziku.

Sudjelovao je u projektu razvoja prve atomske bombe (Manhattan), a nakon Drugog svjetskog rata zalagao se, kao savjetnik nekolicine američkih predsjednika, za razoružanje i mirovnu upotrebu atomske energije.

Umro je 8. ožujka 2005. u 98. godini u svom domu u Ithaci u saveznoj državi New York, ali je "svojim intelektualnim vodstvom ostavio trajni pečat na Sveučilište Cornell, Sjedinjene Američke Države i čitav svijet" (nobelovac - B. Richardson).

Ana Smontara, Zagreb